

RAPORT DE CERCETARE

*Proiectul **Limba și folclorul românesc în procesul de consolidare a statului Republica Moldova***

*Direcția strategică: **Patrimoniul național și dezvoltarea societății***

**Director de proiect
dr. Stela SPÎNU**

Cifrul proiectului 15.817.06.27F

OBIECTIVE ALE PROIECTULUI

Cercetarea stadiului actual de evoluție a limbii române vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, urmărirea procesului intens de apropiere a graiurilor teritoriale de aspectul îngrijit al limbii naționale, relevarea dinamicii ariilor dialectale și etno-folclorice în ultimele cinci decenii, persistența tradițiilor autohtone în procesul de consolidare a statului Republica Moldova.

- Studiul literaturii de specialitate și fixarea obiectivelor de cercetare;
- elaborarea unui instrumentar adecvat pentru colectarea materialului factologic;
- stabilirea rețelei de puncte ale anchetei, a numărului de informatori;

- organizarea expedițiilor dialectologice, în comun cu studenții anului I (în cadrul practicii de inițiere în specialitate);
- înregistrarea de materiale video, a imaginilor relevante la tema de proiect;
- crearea unei *Archive fonogramice*;

- redactarea volumului de texte dialectale;
- elaborarea unui microglosar dialectal-etnografic;
- realizarea unui grupaj de studii științifice, care vor oferi o imagine veridică privind stadiul actual de evoluție a limbii române vorbite în Republica Moldova.

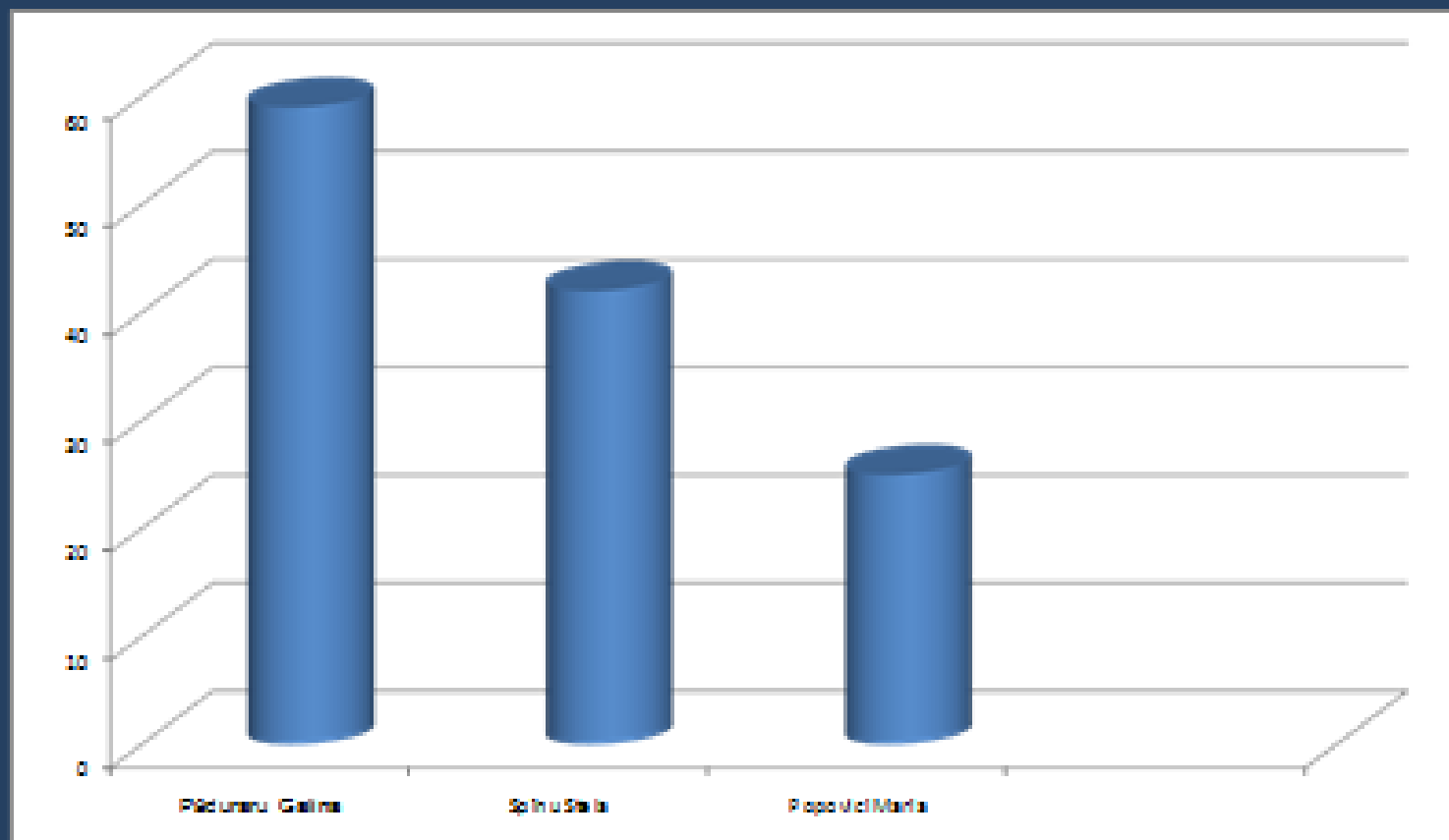
Obiective propuse pentru anul 2017

1. Transcrierea fonetică a materialului factologic cules pe teren de executorii proiectului;
2. redactarea volumului *Graiurile românești de la est de Nistru în procesul de consolidare a statului Republica Moldova* (Texte dialectale, glosar, studii) ;
3. elaborarea *Microglosarului dialectal-etnografic*;
4. descrierea tendințelor fonetice și morfologice ale graiurilor moldovenești vorbite pe teritoriul Republicii Moldova;
5. elaborarea și realizarea unei anchete sociolingvistice, analizarea și interpretarea datelor;
6. prezentarea rezultatelor științifice ale cercetării la conferințe științifice internaționale;
7. organizarea ședinței Atelierului academic cu studenții anului II, executori ai proiectului, pe tema *Limbă română și identitatea românească*.

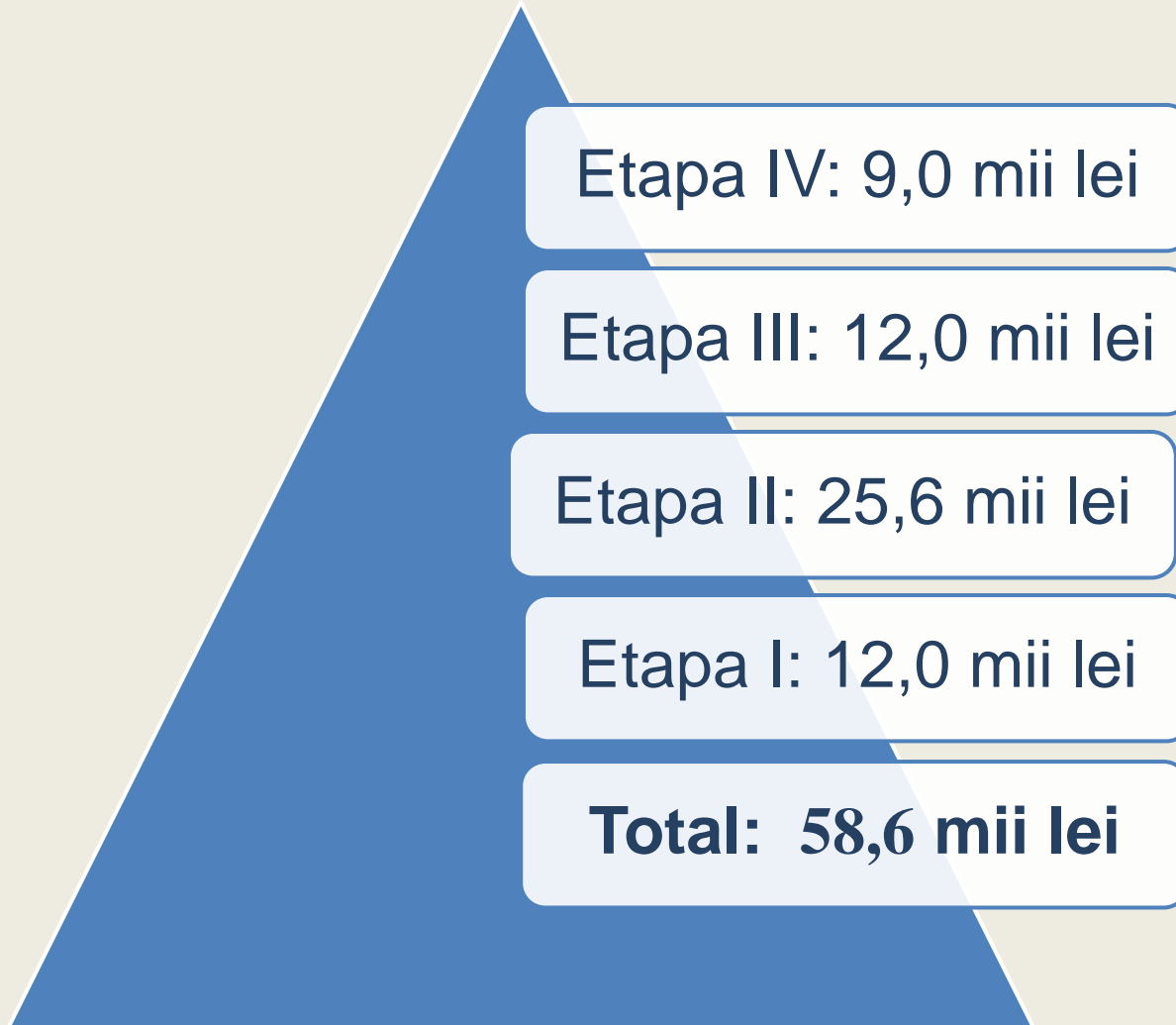
ETAPE DE REALIZARE A PROIECTULUI ÎN ANUL 2017

Durata	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Prelucrarea materialului factologic, cules pe teren												
Transcrierea fonetică a materialului faptic												
Redactarea volumului de texte dialectale												
Elaborarea microglosarului dialectal-etnografic												

ECHIPA DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

VOLUMUL FINANȚĂRII

Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului pentru etapa de raportare

*Graiurile românești de la est de Nistru în procesul de
consolidare a statului Republica Moldova
(Texte dialectale, microglosar dialectal-etnografic, studii)*

Cuprins

- Introducere
- Pașaportul localităților și a informatorilor
- Harta localităților anchetate
- Lista semnelor întrebuințate la transcrierea fonetică a textelor
- Texte dialectale
- Microglosar dialectal-etnografic
- Cercetări asupra graiurilor moldovenești vorbite pe teritoriul Republicii Moldova

INTRODUCERE

(fragment)

Volumul *Graiurile românești de la est de Nistru în procesul de consolidare a statului Republica Moldova (Texte dialectale, glosar, studii)* reprezintă o culegere de texte dialectale, glosar și studii privind stadiul actual de evoluție a limbii române vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

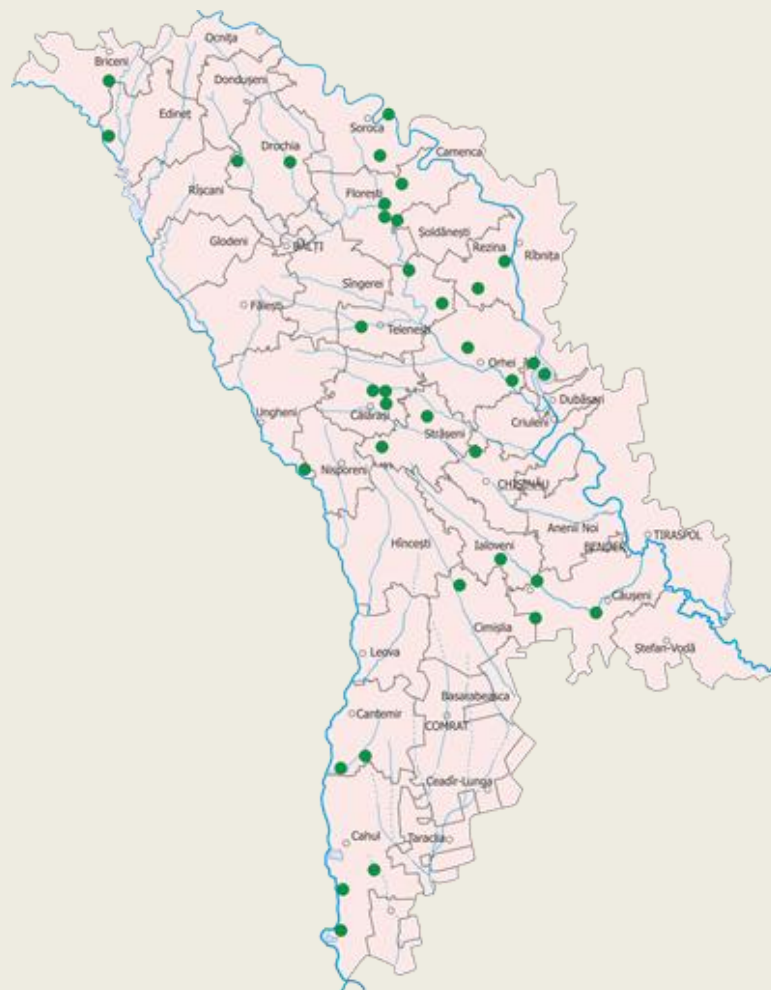
Lucrarea a fost elaborată în cadrul proiectului *Limba și folclorul românesc în procesul de consolidare a statului Republica Moldova*. Echipa de proiect și-a propus să urmărească procesul intens de apropiere a graiurilor teritoriale de aspectul îngrijit al limbii naționale, să releve dinamica ariilor dialectale în ultimele două decenii pe baza materialului factologic cules pe teren.

Lucrarea se adresează specialiștilor, precum și unui public mai larg, interesat de dinamica limbii române vorbite în Republica Moldova în ultimele două decenii.

PAȘAPORTUL LOCALITĂȚILOR ANCHETATE ȘI A INFORMATORILOR (fragment)

- ▶ *Trebujeni, rl Orhei, Republica Moldova.*
- ▶ Localitatea se află pe malul stâng al Nistrului, la 25 km sud-est de orașul Orhei. Se învecinează cu Orheiul Vechi, grădiște medievală pe malul drept al Răutului, unde au fost descoperite ruinele unei cetăți geto-dacice. În localitate este un muzeu etnografic. Ocupațiile de bază sunt agricultura și viticultura. Locuitorii își vând produsele și se aprovizionează de la Orhei și Chișinău. După absolvirea școlii medii din sat, copiii continuă studiile la Chișinău.
- ▶ Informatori: Răbuș Mihail – anul nașterii 1936; Răbuș Nina - anul nașterii 1938, Rusu Nina - anul nașterii 1966.

HARTA LOCALITĂȚILOR ANCHETATE

LISTA SEMNELOR ÎNTREBUINȚATE LA TRANSCRIEREA FONETICĂ (fragment)

<i>X</i>	oclusivă prepalată sonoră, corespunzând surdei <i>ä</i>	<i>XinäP</i>
<i>C</i>	africată alveolară sonoră, corespunzând surdei <i>ț</i>	<i>Căr</i>
<i>ĝ</i>	africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este <i>æ</i>	<i>ĝer</i>
<i>N</i>	oclusivă palatală sonoră, corespunzând surdei <i>W</i>	<i>Nem</i>

TEXTE DIALECTALE

(fragment)

... tot tîmpu gotéşt@s_a numít gotéşt@... de fapt în prími! an@p%ă în °o m'í sásí súti
nóçî /sî num!á hotcén@' di la númili lui gótcí/ pi úrmă_n documénti °o apărút cu númili di
gotéşt@ númili °o fost sWmbát ma! tîrziç// în °o m'í nóçă súde tre!zéc şi tre! a fost asasinát
prímu mínístru al romînie! / 'ion N}órNe dúca/ şi dúpa açe!a la şáptesprezeçe mártie °o m'í
nóçă súde tre!zéc şi pátru guvérnul romînie! a discutát probléma înveşniçiri! númelu! primulu!
mínístru / 'erá °un antifascíst / ş_a fost adoptátă hotăr%da guvérnulu! romînie! la şáptesprezeçe
mártie °o m'í nóçă súde tre!zéc şi pátru înc%în fiicári judéţ să fie sWmbáte númele únor sáte
şi să i se dé!e númele de i_g_dúca / 'ion N}orNe dúca/ sátelor cáre aç majoritát}a populáţie!
rom%@ şi gotéşt@a primit la dáta de şáptesprezeçe mártie / prin prefectúra judéţulu! cahúl/
númele de i_g_dúca şi a řínút din tre!zéc şi pátru p%ă în patruzéc/ cîn_o vinít rúşí/ şápi rúşi
din noç °o stabilít númili gotéşt@/ dúpa înt%ác gust °o m'í nóçă súde patruzéc şi °únu gotéşt@
şi_a luát númili pîn_ la doçázéc şi cînç aç gust patruzéc şi pátru/ cînd armáta sov!éticá a venít
şi din noç s_a întórs numele gotéşt@.

MICROGLOSAR DIALECTAL-ETNOGRAFIC

(fragment)

- ▶ **Bacşış** - s. n. ”sumă de bani dată pentru mireasă”:
nu_! dă Çir}ása p%onî nu_! dă bacşış.
- ▶ **Balabúşte** - s. f. ”preparat de panificație preluat din bucătăria ucraineană”: *balabúşti fáşi.*
- ▶ **Bătatór** - s. f. ”lopătică cu care se bate pânza”: *o báte în batatór.*
- ▶ **Bătută** - s. f. ”carne tocată și prăjită”: *sî fáşi batúti.*

ORGANIZAREA EVENIMENTELOR ȘTIINȚIFICE

- ▶ A fost organizată ședința Atelierului academic cu studenții anului I pe tema *Limba română și identitatea românească. Aspecte dialectologice și sociolingvistice*; invitat special - Iulia Mărgărit, dr., cercetător științific principal la Institutul de Filologie al Academiei Române.

- ▶ 24 octombrie 2017

LISTA PUBLICAȚIILOR

▶ **Categoria B**

1. SPÎNU, Stela. Tendințe morfologice ale graiurilor moldovenești vorbite pe teritoriul Republicii Moldova. În: Revista „Akademos”, p. 105-110.
2. SPÎNU, Stela. Particularități fonetice ale graiurilor moldovenești vorbite pe teritoriul Republicii Moldova. În: Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Nr. 18 / 2017. (În curs de apariție)

▶ **Categoria C**

3. SPÎNU, Stela. Comunitatea rurală – promotoare a valorilor tradiționale în perioada de consolidare a statului Republica Moldova. În: Educația din perspectiva valorilor. Tom XI: Summa Theologiae, p. 122-127.

▶ **Rapoarte publicate**

4. SPÎNU, Stela. Educația tinerilor în spiritul valorilor naționale și europene. În: Teoria și practica administrării publice. Materiale ale conferinței științifico-practice cu participare internațională, 19 mai 2017, Chișinău, 2017, p. 201-204.
5. PĂDURARU G. Identitate și atitudini lingvistice: rezultatul unei anchete sociolingvistice. (În curs de apariție)

PARTICIPĂRI LA CONFERINȚE

1. Conferința națională „Didactică – tradiție, actualitate, perspective”, 19-21 mai 2017, Alba-Iulia.
2. Sesiunea științifică Internațională *Dialogul culturilor între tradiție și modernitate*, 9-10 iunie 2017, Alba-Iulia.
3. Conferința științifică internațională *Comunități etnice și Diaspora în timp și spațiu*, 29-30 iunie 2017.
4. Conferința științifică internațională *Educația din perspectiva valorilor*, 28-30 septembrie 2017.
5. Conferința științifico-practică cu participare internațională *Teoria și practica administrării publice*, Chișinău, 19 mai 2017.

Vă

**mulțumim
pentru
atenție!**

